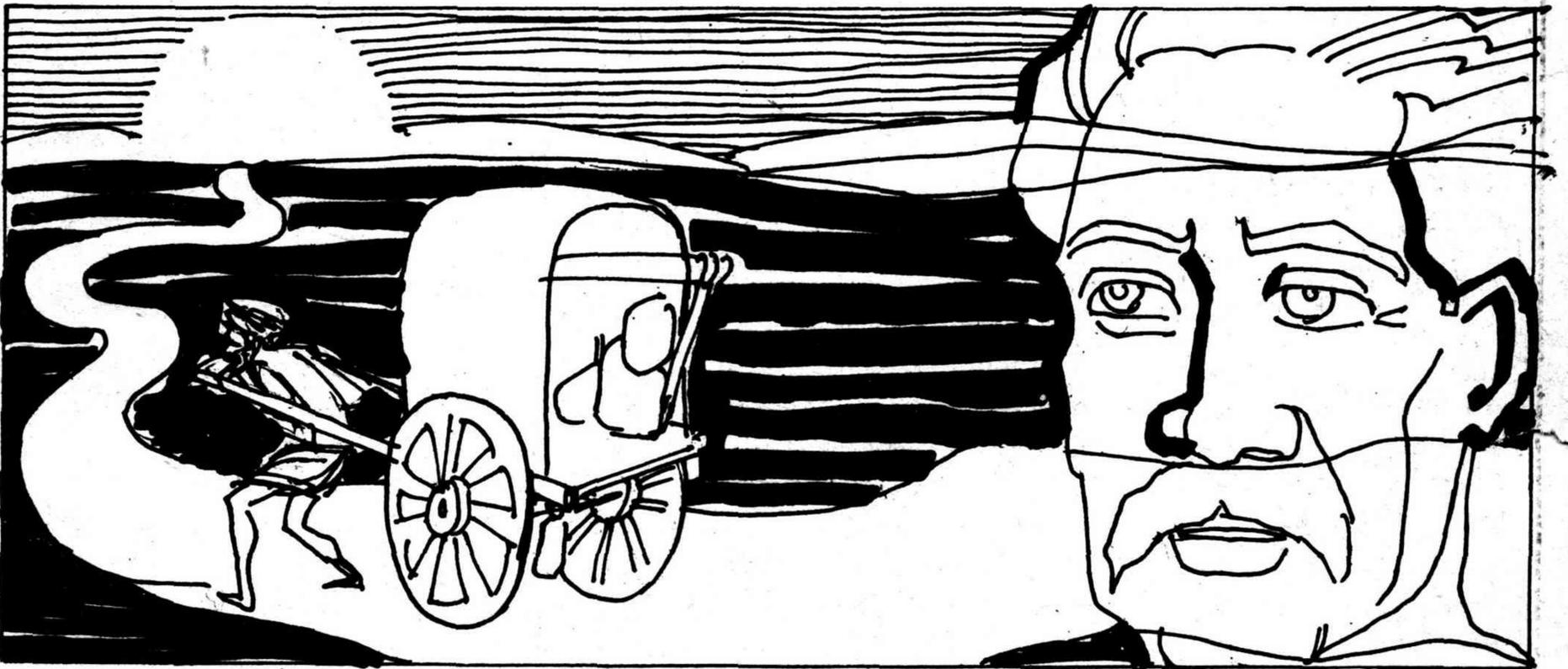

□ ఈ వారం కథ □

— ఎల్.ఆర్. స్వామి

● ● ఎవరి జీవితం బరువును వాళ్ళు లాగ వలసిందే. ఎవరో ఆ బరువును తన పైకెత్తు కుంటారనీ, అప్పుడు మనం హాయిగా వుండొచ్చనీ అనుకుంటాం. కానీ, మనమంటూ వున్నాళ్ళూ మన బరువు మనదే.

యాత్ర

ఎ

త దూరం నడిచాడో అతను

చెప్పలేదు. ఎప్పటి నుంచి నడుస్తున్నాడో కూడా గుర్తు లేదు. బరువెక్కిన కాళ్ళు కదలటం లేదు. చేతి కర్ర కింద పడవేసి ఇసకలో కూలబడ్డాడు.

అతని మనస్సులోని విషాదంలా విస్తరించి వుంది. ఎదురుగా సముద్రం. ఆతృతగా అటూ, ఇటూ చూసాడు నాయుడు బీచిలో వున్న వాళ్ళలో ఎవరైనా పలకరిస్తారేమోనని. ఎవరూ అతన్ని పలకరించలేదు.

పగలు చచ్చిపోయింది. పశ్చిమాన పగలుని కాల్చిన చితి పూర్తిగా ఆరిపోయింది.

డాక్టర్ దగ్గరకు వెళ్ళాలనీ, కళ్ళ ద్వారా మార్చుకోవాలని చాలా రోజుల నుంచి అనుకుంటున్నాడు.

డాక్టర్ దగ్గరకు తీసికెళ్తానని చెప్పాడు అబ్బాయి. పది రోజులు క్రితమే తీసికెళ్తానన్నాడు.

కానీ.....

దగ్గరలో సుపరిచితమైన గంటల పన్నడి వినిపించింది. కొంత

దూరంలో ఓ చిరుదీపం గాలిలో ఊగిసలాడుతూ వెలుగుతోంది.

అడుగు మీద అడుగు వేసి నడి

చాడు నాయుడు. అక్కడ ఆగి వుండి ఒంటెద్దు బండి.

రంగు రంగుల తోరణాలతో అలంకృతమైన ఆ బండి అతనికి సుపరిచితమే.

ఆ ఊరి వీధులలో ఆ బండి తిరగటం చాలా సార్లు చూసాడు అతను.

చూసినప్పుడల్లా అదో బండి కాదని అనిపించేది అతనికి. అది ఒక కదులు తున్న కుటుంబం. ఆ బండిలో వంట పాత్రలు వున్నాయి. వంట సరకులూ వున్నాయి. మడత మంచాలు కూడా వున్నాయి.

ఎప్పుడో, ఏ ఊరి నింకో బయలుదేరిన ఆ బండి ఇంకా యాత్ర సాగిస్తూనే వుంది.

ఆ బండి నడిపేది ఓ ముసలమ్మ. కనురెప్పలు కూడా వెరసిపోయిన ఆమె దగ్గర కూర్చోని వుంటాడు. ఒక ముసలవాడు.

వాళ్ళ పెదవులు కదలటం చూసాడుగానీ, వాళ్ళ మాటలు ఎప్పడూ వినలేదు.

వాళ్ళు ఏం మాట్లాడుతూ వుండే వారో? బహుశ గడచిపోయిన మంచి రోజుల గురించి, దాటిపోయిన తారు రోడ్ల గురించి మాట్లాడుతూ వుండవచ్చు.

లేకపోతే ఊరు ఎప్పుడు చేరతారో అదే దానిగురించి మాట్లాడుతూ వుండవచ్చు.

కానీ వాళ్ళ మాటలు మాత్రం నిప్పుదూ వినబడేవి కావు. ఈ రోజు అలా కాదు. మాటలు వినిపిస్తున్నాయి.

“రాముడు బాగా అలసిపోయాడే” ఓ కట్ట ఎండు గడ్డ తెచ్చి ఎద్దుకి వేస్తూ అన్నాడు ముసలాడు.

“నాకూ అదే భయంగా వుందండీ” ముసలమ్మ అంది. “ఇంకా చాలా దూరం వెళ్ళాలి. అంత దూరం వీడు మన బండి లాగగలడా?”

“ఏమో!” నిట్టూర్చాడు ముసలి వాడు. నీరసంగా పడివున్న ఎద్దు వైపు చూసాడు. ఎద్దు వంటి నిండా ప్రణాలు కనిపిస్తున్నాయి. “మనమే పుడు ఊరు చేరతామో, ఎప్పుడు వీడికి మన మోత తప్పతుందో?”

నాయుడికి బాధ వేసింది. వాళ్ళ వూరు ఎంత దూరమో? అంత వరకూ ఈ ఎద్దు బండిని లాగగలుగుతుందా? లాగలేకపోతే...

లాగలేక పోతే తన బ్రతుకు లాగే అవుతుంది. నాయుడికి మరోసారి అతని కొడుకు గుర్తుకొచ్చాడు.

“నీకేంటిరా నాయుడు. మంచి పునాదే వేస్తున్నావు కదరా?” అతని తోటి మేస్త్రీలు అంటూ వుండే వారు. “మరో ఆరేళ్ళలో మీ అబ్బాయి ఇంజనీర్ అయిపోతాడు కదరా?” ఆ మాటకు నాయుడు మురిసిపోయే వాడు. నిజమే. కొడుకుని ఇంజనీర్ని చెయ్యాలి. నాడు తాపీ పుచ్చుకోకూడదు. అదే అతని ఆశ, జీవిత లక్ష్యం.

“వీడి మెడలో గంటలు కొన్ని ఊడిపోయాయి.” రాముడి మెడను తడుముతూ అన్నాడు ముసలివాడు. “కొత్తవి కొనాలి.”

“గంటలొక్కటే నేంబండీ” ముసలమ్మ అంది. “నాడి కొమ్ములకి తొడుగులు వేయించాలి.”

నాయుడికి ముచ్చట వేసింది. ఆ ఎద్దుని ఓ మనిషిలా బహుశా వారి పిల్లవాడిలా చూసుకుంటున్నారు, ఆ వృద్ధ దంపతులు.

అవును మరి! వాళ్ళ జీవితాన్ని ముందుకు నడిపించేది రాముడే కదా!

ఆ రోజు నాయుడికి బాగా గుర్తు. పనిలోకి వెళ్ళినప్పుడు కేరేజీ పట్టుకె

ళ్ళలేదు. మధ్యాహ్నం కేరియర్ పట్టుకొచ్చిన కొడుకుని చూసి ఆశ్చర్యమేసింది. బడిలోకి వెళుతున్న పిల్లవాడి చేత కేరేజీ పంపించిన పెళ్ళాం మీద కోపం కూడా వచ్చింది.

అసలే అగ్గి కార్తులు. ఆ ఎండలో నడిస్తే వాడెమైపోతాడు? అగ్గికార్తులు కక్కిన ఎండ సాయంత్రానికి తగ్గింది కానీ ఇంటికి వెళ్ళినా,

మనం నమ్మే సిద్ధాంతాలు సరైనవే అయితే అవి సరిగా వున్నంత మేరకు వాస్తవ జీవితం వాటిని గట్టిగా బలపరుస్తూనే వుంటుంది. అందుచేత రచయిత జీవితాన్ని ఆ సిద్ధాంతాల ఆధారంతో అర్థం చేసుకుంటే చాలు-కొడవటిగంట సేకరణ: తవులు వెంకటనారాయణ, సిరిసిల్ల.

నాయుడికి కోపం తగ్గలేదు. పెళ్ళాం మీద మండిపడ్డాడు.

“ఓలమ్మ ఓలమ్మో! ఇదేం మాట!” తల బాదుకుంటూ ఏడ్చింది ఆమె. “కడుపు మాడుతుందేమో నని కేరేజీ పంపినాను. అదీ తప్పే?” “వాడెవడనుకుంటున్నావ్?” నాయుడు కోపంగా అరిచాడు “వాడు ఇంజనీర్ నాడు మాలా మట్టిలో, ధూళిలో తిరగకూడదు.”

“ఊరుకో నాయుడు” పక్క పాకలో నుంచి బయటకు వచ్చిన వైడి తల్లి అన్నాడు. “నేను ఏంటూనే వున్నాను. ఇప్పుడు ఏమైందని ఈ గొడవ” బనీను జేబులోంచి ఓ లంకపా గాకు మట్ట బయటకు తీసాడు. మట్ట చివర నలిపి వెలిగించాడు. రెండు దమ్ములు లాగి అన్నాడు “నాయుడు నేనో మాట చెప్పతా. మేడ కట్టేట పుడు పరంజి బాగా గట్టిగా కట్టుకోవాలి. అపరంజిని నిలబెట్టే సరుగుడు రాలు గట్టిగా వుండాలి. లేకపోతే పరంజి నిరిగిపోతాది. మనం పడిపోతాం.”

నాయుడు అతని వైపు చూస్తూ వుండిపోయాడు.

“నేను చెప్పేది ఒకటే” మళ్ళా రెండు దమ్ములు లాగి అన్నాడు.

“మనం నిలబడే పరంజిని నిలబెట్టే సరుగులు వీళ్ళు వాళ్ళని బాధపెట్టక

పరంజి పడిపోతది.” వాడు ఏ నోటితో అన్నాడోగానీ నిజంగానే పరంజి పడిపోయింది. జీవిత భీమా భవనం మూడో అంతస్తు కడుతున్నప్పుడు పరంజి పడిపోయింది.

భీమా లేని నాయుడు బ్రతుకు భగ్గుమంది. నడుము జారిపోయిన నాయుడు సులక మంచం దిగలేదు. జీవితమలా చిల్లుపడిపోయిన పాక పైకప్పు నుంచి చొచ్చుకు వచ్చిన

సూర్య కిరణాల వేడికి తట్టుకోలేక పోయాడు. పుస్తకాల సంచీలు మోస్తూ రోడ్డు వారగా వెళుతున్న పిల్లల్ని చూస్తూ పడుకున్నాడు. ఇంక తన కొడుకు... మరునాడు సంచీ మోసుకొని బయలుదేరాడు నాయుడి కొడుకు. కానీ ఆ సంచీలో వున్నవి పుస్తకాలు కావు. మూల మట్టం, తాపీ, ఒడంబరం, సంచీలో పెట్టుకొని బయలుదేరాడు వాడు.

చిల్లు పడిన పాక పైకప్పు నుంచి ఎండ తగిలింది, వాన నీరు పడింది, చల్లని గాలి కూడా వేసింది. ఊరు పెరిగిందట. ఊరిలో పెద్ద పెద్ద కట్టడాలు వచ్చాయట. అతని కొడుకు చెప్పాడు. అబ్బాయి పెద్ద మేస్త్రీ అయిపోయాడు. డబ్బు సంపాదిస్తున్నాడు. నాయుడికి మందులు ఇప్పిస్తున్నాడు. కొద్ది కొద్దిగా నడువ గలిగేడు నాయుడు.

గతుకు రోడ్లలో, ఇరుక్కు పోయిన బ్రతుకు తారు రోడ్లు మీద కొచ్చింది. కానీ తారు రోడ్లు మీద పరుగెత్తే జీవితాన్ని లారీ గుద్దేసింది. అక్కడి కక్కడే చనిపోయాడు నాయుడి కొడుకు. ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు నాయుడికి. బ్రతుకు ఈద్రడమెలా? ఎన్నో సాంఘిక, సంక్షేమ కార్యక్ర

మాలు అమలు పరుస్తున్నారని ఘోషిస్తున్న ప్రభుత్వం అతని లాంటి ముసలి వారికి ఇచ్చే భద్రత ఏమిటి? ఆలోచించాడు నాయుడు. ఆలోచిస్తూ కాలు ఈడ్చుకుంటూ నడిచాడు.

ఇంటికి వెళ్ళాలని అనిపించలేదు. బ్రతుకు మీద విరక్తి పుట్టింది. ఆర్థిక భద్రత లేని బ్రతుకేమిటి? నడిచి నడిచి ఎక్కడో పడిపోవాలనుకున్నాడు. ఇల్లు దగ్గరే కానీ వెళ్ళలేదు. ఇంటికి వెళితే కొడుకు గుర్తుకు వస్తాడు. వాడు వాడిన తాపీ, మూల మట్టం కనిపిస్తాయి. అది అతనికి పిచ్చి ఎక్కిస్తుంది. నడిచి నడిచి అలసిపోయిన అతని కళ్ళు మూతలు పడ్డాయి.

అతని కళ్ళు మూతలు పడ్డాయి. * * *

ఎవరో గొల్లుమని ఏడవటం విని కళ్ళు తెరచాడు. రాత్రిని నడిపించిన తెల్ల ఎద్దు ఆకాశాన చచ్చిపడిపోయింది. తెల్ల మబ్బులనే జరా, నరలు నిండిపోయిన ఆకాశం కార్చిన కన్నీరు మంచు బిందువులుగా పడుతోంది.

గాబరాగా అటూ ఇటూ చూసాడు నాయుడు. కొద్దిదూరంలో కూర్చొని ఏడుస్తోంది ముసలమ్మ పక్కనే పడి వుంది చచ్చిపోయిన ఎద్దు.

ఇప్పుడెలా... వాళ్ళు ఆ బండిని ఈడ్చుకొని ఊరు చేరటం ఎలా? అతను ఆకాంక్షతో చూసాడు. ముసలివాడు ఎక్కడి నుంచో మెల్లగా ఏడుస్తూ వచ్చాడు. సామాన్లన్నీ బండిలో సర్దేడు.

“పద” అతను ముసలమ్మ దగ్గర కొచ్చి అన్నాడు. “ఎలా వెళతామండీ. మన రాముడు...” ఆమె గొల్లు మంది.

“ఒకరు పోతే బండి ఆగిపోతుందా. పచ్చిదానా పద” తడబడుతున్న అడుగులు ముందుకు వేస్తూ అన్నాడు ముసలివాడు. “నేను వున్నాను కదా లే...” ముసలమ్మ బండి ఎక్కింది. ఆ బండిని లాక్కుంటూ వెళ్ళిపోయాడు ముసలివాడు. మరో నిముషం కూడా అక్కడ నిలబడలేదు నాయుడు, ఇంటివేపు నడిచాడు.

3-1-92 ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారి